

מעצר מינהלי והגבלות מינהליות : הכנה לקריאה השנייה והשלישית

הצעת חוק לתיקון חוק סמכויות שעת חירום (מעצרים) –
סעיפים 115 ו-120 המפוצלים מהצעת חוק המאבק בטרור (מ-949)

נוסח משולב לדיון, לפי הצעת החוק הממשלתית

חוק סמכויות מינהליות (מעצרים והגבלות) סמכויות שעת-חירום (מעצרים), תשל"ט-1979

תחולה

1. חוק זה לא יחול אלא בתקופה שקיים במדינה מצב של חירום בתוקף אכרזה לפי סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תשי"ח-1948. בטל.

צו מעצר וצו הגבלה

2. (א) היה לשר הבטחון יסוד סביר להניח שטעמי בטחון המדינה או בטחון הציבור מחייבים שאדם פלוני יוחזק במעצר או יוגבל באופן אחר, רשאי הוא, בצו בחתימת ידו, להורות על מעצרו של אותו אדם או להטיל עליו אחת או יותר מההגבלות המנויות להלן, הכל כפי שייקבע בצו ולתקופה שתיקבע בו לפי הוראות סעיף קטן (א1) ובמידה שלא תעלה על הנדרש לצורך השגת מטרת הצו: רשאי הוא, בצו בחתימת ידו, להורות על מעצרו של האדם לתקופה שתצויין בצו ושלא תעלה על ששה חדשים:

(1) הגבלת יציאתו ממקום או מאזור מסוים;

(2) איסור יציאה מהארץ;

(3) איסור להיכנס או להיות נוכח במקום או באזור מסוים;

(4) חובה לגור או להימצא במקום או באזור מסוים;

(5) הגבלה אחרת ביחס לתנועה במקום או באזור מסוים;

(6) חובה לדווח מראש למשטרת ישראל או לגורם אחר שייקבע בצו על כוונה לצאת ממקום או להיכנס למקום מסוים;

(7) חובה להפקיד את הדרכון בידי משטרת ישראל או בידי גורם אחר שייקבע בצו;

(8) איסור להחזיק חפצים או חומרים מסוימים או להשתמש בהם;

(9) איסור להשתמש בשירותים מסוימים או לבצע פעולות מסוימות;

(10) איסור להתקשר עם אדם מסוים או עם קבוצת אנשים;

(11) הגבלה ביחס לעבודה או לעיסוק;

(12) כל הוראה או הגבלה אחרת המתחייבת מטעמי ביטחון המדינה או ביטחון הציבור.":

(א1) בצו לפי סעיף קטן (א) תיקבע תקופת תוקפו ובלבד שהתקופה האמורה לא תעלה, לעניין מעצר – על שישה חודשים, ולעניין הגבלה אחרת – על שנה.

*סעיף חדש שהממשלה מבקשת כעת להוסיף לתיקון המוצע:

(2א) על אף האמור בסעיף קטן (א), הוצאת צו כאמור בסעיף (א)(2), תהיה גם בחתימת ידו של שר הפנים; ואולם, נוכח שר הביטחון כי יש צורך דחוף בהוצאת צו כאמור ללא דיחוי, יוציא את הצו, והוא יובא לחתימת שר הפנים בתוך 48 שעות ממועד הוצאתו.

(ב) היה לשר הבטחון יסוד סביר להניח, ערב פקיעת תקפו של צו לפי סעיף קטן (א) (להלן הצו המקורי-צו המעצור המקורי), שטעמי בטחון המדינה או בטחון הציבור עדיין מחייבים את החזקתו של האדם שלגביו הוצא הצו, במעצר, או את המשך הגבלתו כפי שנקבע בצוואת החזקתו של העציר במעצר, רשאי הוא, בצו בחתימת ידו, להורות מפעם לפעם על הארכת תקפו של הצו המקורי-צו המעצור המקורי לתקופה שלא תעלה על ששה חדשים, ודין צו ההארכה לכל דבר כדין הצו המקורי-צו המעצור המקורי.

(ג) היה לראש המטה הכללי יסוד סביר להניח שקיימים התנאים שבהם רשאי שר הבטחון לצוות על מעצרו של אדם לפי סעיף קטן (א), רשאי הוא, בצו בחתימת ידו, להורות על מעצרו של אותו אדם, לתקופה שלא תעלה על 48 שעות ולא תהא ניתנת להארכה על ידי צו של המטה הכללי.

(ד) צו מעצר לפי סעיפים קטנים (א) או (ג) (להלן – צו מעצר) או צו המטיל הגבלה לפי סעיף קטן (א) (להלן – צו הגבלה) צו לפי סעיף זה יכול שיינתן שלא במעמד האדם שלגביו ששל מעצרו הוא חל.

זכות שימוע

א. שר הביטחון לא ייתן צו הגבלה, אלא לאחר שנתן לאדם שלגביו ניתן הצו הזדמנות לטעון את טענותיו; נוכח שר הביטחון כי מתן זכות שימוע כאמור עלול לסכל את מטרת הצו, רשאי הוא ליתן את הצו אף בלא מתן זכות שימוע, ובלבד שיתן זכות כאמור לאדם שלגביו ניתן הצו, סמוך לאחר מכן ולא יאוחר מ-30 ימים לאחר מועד מתן הצו.

ביצוע

3. (א) צו מעצר לפי חוק זה יבוצע על ידי שוטר או חייל כמשמעותו בסעיף 1 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, וישמש אסמכתה לחבישתו של העציר במקום מעצר שנקבע בצו המעצר או בצו מאוחר יותר, בתנאים שקבע שר המשפטים בתקנות בהתייעצות עם שר הפנים ובאישור ועדה משותפת של ועדת החוקה חוק ומשפט ושל ועדת החוץ והבטחון של הכנסת; בתקנות כאמור ניתן לקבוע בין השאר הוראות בדבר משמעת העצירים במקומות המעצר.

(ב) לצורך ביצוע צו הגבלה יהיו נתונות לשוטר הסמכויות המפורטות להלן:

(1) סמכות לדרוש מהאדם שלגביו הוצא הצו שיציג לפניו כל תעודה או מסמך אחר שבאמצעותם

ניתן לוודא את קיום תנאי הצו;

(2) סמכות לדרוש מכל אדם מידע או מסמך לעניין קיום תנאי הצו;

(3) סמכות להיכנס לבית או למקום אחר שהאדם שלגביו הוצא הצו אמור להימצא בו על פי תנאי

הצו, כדי לפקח על קיום תנאי הצו, וזאת לאחר שזיהה את עצמו לפני מחזיק הבית או המקום

כאמור והודיע לו על המטרה שלשמה מתבקשת הכניסה; שוטר רשאי להשתמש בכוח סביר לשם

הפעלת סמכותו לפי פסקה זו;

(4) סמכות להיכנס לבית או למקום אחר שאסור לאדם שלגביו הוצא הצו להימצא בו על פי תנאי הצו,

אם יש לו יסוד סביר להניח שאותו אדם נמצא בו, וזאת לאחר שזיהה את עצמו לפני מחזיק הבית

או המקום כאמור והודיע לו על המטרה שלשמה מתבקשת הכניסה; שוטר רשאי להשתמש בכוח

סביר לשם הפעלת סמכותו לפי פסקה זו;

(5) סמכות לערוך חיפוש בבית או במקום אחר, או על גופו של האדם שלגביו הוצא הצו, אם יש לו

יסוד סביר להניח שהאדם שלגביו הוצא הצו מחזיק או משתמש בחפצים או בחומרים מסוימים

או עושה פעולה אחרת בניגוד לתנאי הצו; לעניין זה, "חיפוש על גופו של אדם" – חיפוש על פני

גופו של אדם, בבגדיו או בכליו, שאינו חיפוש חיצוני או חיפוש פנימי כהגדרתם בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996 ;
(6) סמכות לבצע כל פעולה סבירה אחרת הנדרשת לשם פיקוח על קיום ההגבלות המנויות בצו.

ביקורת שיפוטית על צו-המעצר צו מעצר או צו הגבלה

4. (א) נעצר אדם על פי צו שר הבטחון לפי חוק זה, יובא תוך 48 שעות ממעצרו, ואם היה בתכוף לפני כן במעצר על פי צו ראש המטה הכללי - תוך 48 שעות ממעצרו לפי צו ראש המטה הכללי, לפני נשיא בית משפט מחוזי והנשיא רשאי לאשר את צו המעצר, לבטלו או לקצר את תקופת המעצר שבו; לא הובא העציר לפני הנשיא ולא הוחל בדיון לפניו תוך 48 השעות כאמור, ישוחרר העציר, זולת אם קיימת עילה אחרת למעצרו לפי כל דין.

(ב) לא יובאו במנין 48 השעות האמורות ימי מנוחה כמשמעותם בפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948, הנהוגים לגבי נשיא בית המשפט המחוזי.

(ג) נשיא בית המשפט המחוזי שהובא לפניו עציר לפי סעיף קטן (א), או שופט הדין בעתירה שהוגשה לבית המשפט לעניינים מינהליים, בעניין צו הגבלה יבטל את צו המעצר או את צו ההגבלה, לפי העניין אם הוכח לו שהטעמים שבגללם ניתן לא היו טעמים ענייניים של בטחון המדינה או של בטחון הציבור או שניתן שלא בתום לב או מתוך שיקולים שלא לעניין.

(ד) סעיף זה אינו גורע מסמכותו של שר הבטחון לבטל צו מעצר או צו הגבלה שנתן לפי חוק זה, בין לפני אישורו לפי סעיף זה ובין לאחריו.

עיון תקופתי מחדש בצו מעצר

5. אושר צו מעצר לפי חוק זה בשינוי או בלי שינוי, ידון נשיא בית המשפט המחוזי מחדש בענין המעצר לא יאוחר משלושה חדשים אחרי אישור המעצר לפי סעיף 4 או אחרי מתן החלטה לפי סעיף זה או תוך תקופה קצרה יותר שקבע הנשיא בהחלטתו, כל עוד לא שוחרר העציר; לא החל הדיון לפני הנשיא תוך התקופה האמורה, ישוחרר העציר, זולת אם קיימת עילה אחרת למעצרו לפי כל דין.

סטיה מדיני הראיות

6. (א) בהליכים לפני נשיא בית המשפט המחוזי לפי סעיפים 4 ו-5 ובעתירה שהוגשה לבית משפט לעניינים מינהליים בעניין צו הגבלה בהליכים לפי סעיפים 4 ו-5 מותר לסטות מדיני הראיות, אם נשיא בית המשפט המחוזי או השופט הדין בעתירה כאמור, לפי העניין משוכנע שהדבר יועיל לגילוי האמת ולעשיית משפט צדק.

(ב) כל אימת שיוחלט לסטות מדיני הראיות, יירשמו הטעמים שהניעו למתן ההחלטה.

(ג) בהליכים לפני נשיא בית המשפט המחוזי לפי סעיפים 4 ו-5 ובעתירה כאמור בסעיף קטן (א) בהליכים לפי סעיפים 4 ו-5 רשאי נשיא בית המשפט המחוזי או השופט הדין בעתירה, לפי העניין, לקבל ראיה אף שלא בנוכחות האדם שלגביו הוצא הצו לקבל ראיה אף שלא בנוכחות העציר או בא-כוחו או בלי לגלותה להם אם, אחרי שעיין בראיה או שמע טענות, אף שלא בנוכחות אותו אדם שמע טענות, אף שלא בנוכחות העציר ובא כוחו, שוכנע שגילוי הראיה לעציר שגילוי הראיה לו או לבא כוחו עלול לפגוע בבטחון המדינה או בבטחון הציבור; הוראה זו אינה גורעת מכל זכות שלא למסור ראיה לפי פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971.

7. (א) החלטת נשיא בית המשפט המחוזי לאשר צו מעצר, בשינויים או בלי שינויים, לבטלו או לשנותו, וכן החלטתו לפי סעיף 5, ניתנת לערעור לפני בית המשפט העליון, שידון בערעור בשופט יחיד; לביית המשפט העליון בדיון בערעור לעניין צו מעצר לפי סעיף קטן זה ובדיון בערעור על החלטת בית משפט לעניינים מינהליים בעתירה שהוגשה בעניין צו הגבלה, יהיו כל הסמכויות לביית המשפט העליון יהיו כל הסמכויות שהוענקו לנשיא בית המשפט המחוזי או לשופט בית המשפט לעניינים מינהליים, לפי העניין לפי חוק זה.

(ב) הערעור לא יעכב את ביצוע הצו, אלא אם נשיא בית המשפט המחוזי או שופט בית המשפט לעניינים מינהליים, לפי העניין או נשיא בית המשפט העליון החליט אחרת.

נוכחות העציר וייצוג

8. (א) בכפוף לאמור בסעיף 6(ג) רשאי עציר להיות נוכח בכל דיון לפי סעיפים 4, 5 ו-7 ורשאי מי שהוצא לגביו צו הגבלה להיות נוכח בכל דיון לפני בית משפט לעניינים מינהליים או בית המשפט העליון בעתירה או בערעור, לפי העניין, לגבי צו כאמור.

(ב) שר המשפטים רשאי בצו להגביל את זכות הייצוג בהליכים לפי חוק זה או בהליכים לעניין צו הגבלה לפי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 למי שאושר לשמש סניגור בבתי הדין הצבאיים באישור בלתי מסוייג כאמור בסעיף 318(ג) לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955.

דלתיים סגורות

9. הדיון בהליכים לפי חוק זה יתקיים בדלתיים סגורות. בטל.

עונשין

9א. הפר אדם שלגביו הוצא צו הגבלה הוראה מהוראות הצו, דינו – מאסר שנתיים / * כעת מבקשת הממשלה לקבוע עונש של ארבע שנות מאסר.

נשיא תורן במקום נשיא

10. נבצר מסיבה כלשהי מנשיא בית משפט מחוזי למלא תפקידו לפי חוק זה, יבוא במקומו נשיא תורן של אותו בית משפט.

איסור אצילה

11. סמכויות שר הבטחון לפי חוק זה אינן ניתנות לאצילה.

ביטול

12. תקנות 85(1)(*) ו-111 עד 112ב לקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945 – בטלות.

ביצוע ותקנות

13. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט – תקנות הקובעות את סדרי הדין בהליכים לפי חוק זה ואת המועד להגשת ערעור ולעשיית פעולה אחרת לפי חוק זה.

14. (א) כל עוד לא הותקנו תקנות לפי סעיף 3, יחולו על המעצר במקומות המעצר כאמור באותו סעיף הצווים וההוראות שניתנו על פי תקנה 111(6) לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, והם בתוקף בתכופ לפני תחילתו של חוק זה; אולם עצירים לפי חוק זה יופרדו בכל מקרה מאסירים שפוטרים ומעצירים הממתינים למשפטם.

(ב) מי שהיה עציר בתכופ לפני תחילתו של חוק זה מכוח תקנה 111 האמורה, רואים אותו כאילו נעצר על פי חוק זה ביום תחילתו, לתקופה של ששה חדשים או לתקופה שתסתיים במועד שנקבע בצו שלפיו נעצר, הכל לפי המוקדם, וכאילו נשיא בית המשפט המחוזי אישר את המעצר.

תחילה

15. תחילתו של חוק זה ביום ה-90 לאחר פרסומו ברשומות.

תקנות-שעת-חירום (יציאה לחוץ לארץ), תש"ח-1948

יציאה על פי דרכון בלבד

1. היוצא לחוץ-לארץ יציג בשעת יציאתו לפני קצין בקורת הגבולות דרכון או תעודת מעבר בני-תוקף, או תעודה אחרת שהוצאה לו למטרה זו על ידי שר הפנים.

...

היתר ליציאה לארצות מסוימות

5. על אף האמור בכל דין לא יצא אדם לאחת הארצות המפורטות בסעיף 2 א לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), תשי"ד-1954, אלא בהיתר משר הפנים או מראש הממשלה, ולא ייכנס אזרח ישראלי או תושב ישראל בכל דרך שהיא לאחת מארצות אלה אלא בהיתר כאמור^[1].

איסור יציאה מטעמי בטחון

6. שר הפנים רשאי לאסור את יציאתו של אדם מישראל, אם קיים יסוד להשש שיציאתו עלולה לפגוע בבטחון המדינה - בטלה.

התנאות תנאים בהיתר

7. מקום ששר הפנים רשאי להתיר או לאסור לפי תקנות 5-7 לתקנה 5, רשאי הוא לתת את ההיתר או להתיר את האיסור בתנאים, בסייגים ובהגבלות שייראו לו.

...

פטור תיירים

12. תקנות אלה, למעט תקנה 1, לא יחולו על מי שנמצא בישראל מכוח רשיון לישיבת מעבר או לישיבת ביקור, כמשמעותן בחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952.

אצילת סמכויות

13. שר הפנים רשאי לאצול מסמכויותיו לפי תקנות אלה, למעט הסמכות לפי תקנה 6, ולמעט הסמכות להתקין תקנה בת-פעל תחיקתי.

מקומות יציאה

14. (א) לא יצא אדם לחוץ לארץ אלא דרך אחד המקומות הבאים:

נמל חיפה,

שדה תעופה חיפה,

שדה תעופה תל-אביב.

(ב) שר העלייה יהיה רשאי לקבוע, על ידי הודעה שתפורסם ברשומות, מקומות יציאה נוספים^[2].

שוטטות במים טריטוריאליים

15. לא ישוטט אדם במים הטריטוריאליים של מדינת ישראל אלא על פי רשיון, כללי או מיוחד, מטעם רשות בת סמך.

רשות כניסה לאניה, מטוס וכו'

16. כל פקיד עליה או שוטר רשאי בכל עת להיכנס לכל אניה, סירה או כלי שיט אחר, מטוס, רכבת, אוטובוס, מכונית או כלי רכב אחר, ולעצור או לחקור כל אדם אשר ביחס אליו קיים יסוד להניח שהוא עבר או מנסה לעבור על תקנה מתקנות אלה.

פיטורים

17. תקנות אלה אינן חלות על -

- (א) אדם הנהנה מחסינות דיפלומטית, ובכלל זה נציג האומות המאוחדות;
- (ב) אדם הנמנה עם החבר הקונסולרי הסדיר של מדינה זרה;
- (ג) (בוטלה).

עבירות וענשים

18. (א) העובר על הוראה מהוראות תקנות אלה;

(ב) המשיג היתר יציאה או יוצא לחוץ לארץ על ידי מתן ידיעות כוזבות או העלמת עובדות או בעזרת מסמכים מזויפים;

(ג) המשתמש בהיתר יציאה שלא לפי תנאיו;

(ד) המנסה לעשות מעשה מהמעשים המפורטים בתקנה זו או המסייע ביודעין לאדם אחר בעשייתו;

~~(ה) היוצא לחוץ לארץ בניגוד לאיסור לפי תקנה 6;~~

יאשם בעבירה, ובצאתו חייב בדין יהיה צפוי למאסר עד שנה אחת או לקנס עד אלף לירות או לשני הענשים כאחד.

סמכות

19. כל תביעה פלילית על פי תקנות אלה תתברר בפני בית-משפט השלום.

שם

20. תקנות אלה תיקראנה בשם "תקנות-שעת-חירום (יציאה לחוץ לארץ)", תש"ח-1948.

תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945

ביטול סעיפים 108 עד 113 :

חלק י'

צווי-צמצום, השגחת המשטרה, מעצר וגלות

מתי אפשר ליתן צווים לפי החלק הזה

108. לא יתנו שר הבטחון או מפקד צבאי צו לפי החלק הזה בגין כל אדם אלא-אם-כן סבורים שר הבטחון או המפקד הצבאי, הכל לפי הענין, כי נחוץ או מועיל ליתן את הצו לשם הבטחת שלומו של הציבור, הגנתה של ישראל, קיומו של הסדר הציבורי או דיכויים של התקוממות, מרד או מהומה.

צווי-צמצום

109. (1) מפקד צבאי רשאי לתת צו, בגין כל אדם, לכל התכליות הבאות או מקצתן, היינו -

(א) כדי להבטיח שהאדם ההוא לא יימצא בכל אחד מאותם השטחים בישראל שיינקבו כנ"ל, אלא במידה שהורשה לו הדבר בצו, או בידי אותם רשות או אדם שיהיו עשויים להינקב בצו;

(ב) כדי לדרוש ממנו שידיע על תנועותיו, באותו אופן, באותם זמנים ולאותם רשות או אדם שיהיו עשויים להינקב בצו;

(ג) לאסור או לצמצם את חזקתו של האדם ההוא בכל חפצים נקובים או את שימושו בהם;

(ד) להטיל עליו אותם צמצומים שיינקבו בצו בדבר העבדתו או עסקיו, בדבר בואו בקשרים או בחליפת-ידיעות עם בני-אדם אחרים, ובדבר פעולותיו ביחס להפצת חדשות או דעות.

(2) מפר כל אדם, שעליו ניתן צו כנ"ל, את דברי אותו הצו, יאשם בעבירה על התקנות האלה.

השגחת משטרה

110. (1) מפקד צבאי רשאי להורות בצו שיהיה אדם כל-שהוא נתון להשגחת משטרה במשך כל תקופה שלא תעלה על שנה אחת.

(2) כל אדם, שניתן בהשגחת משטרה בצו כנ"ל, יהיה כפוף לכל הצמצומים הבאים, או מקצתם, ככל אשר יורה המפקד הצבאי, היינו –

- (א) יהיה נדרש לגור בתחומיו של כל שטח בישראל, שיקוב אותו המפקד הצבאי בצו;
  - (ב) לא יורשה להעתיק את מקום-מגוריו לכל שטח אחר שבאותו מחוז-משטרה עצמו בלא הרשאה בכתב של מפקח המשטרה במחוז, או לכל מחוז-משטרה אחר בלא הרשאה בכתב של המפקח הכללי של המשטרה;
  - (ג) לא יעזוב את העיר, הכפר או הנפה, שבהם הוא גר, בלא הרשאה בכתב של מפקח המשטרה במחוז;
  - (ד) יודיע בכל זמן למפקח המשטרה במחוז, במחוז-המשטרה שבו הוא גר, את הבית או את המקום שבו הוא גר;
  - (ה) יהיה חייב, בכל זמן שידרוש ממנו הפקיד הממונה על המשטרה בשטח שבו הוא גר, לבוא אל תחנת-המשטרה הקרובה ביותר;
  - (ו) יישאר מאחורי דלתות ביתו למן שעה אחת לאחר שקיעת החמה ועד להנף החמה, והמשטרה תהיה רשאית לבקר אותו במקום מושבו בכל זמן.
- (3) כל שוטר או כל חבר לחילות הממשלה רשאים לאסור כל אדם שבגינו ניתן צו לפי תקנות-משנה (1) ו-(2), ולהובילו לשטח שהוא צריך להיות בו.
- (4) מפר כל אדם שעליו ניתן צו כנ"ל, את דבריהם של הצו האמור או של התקנה הזאת, יאשם בעבירה על התקנות האלה.
111. (בוטל).
- 111א. (בוטל).
112. עד 112ב. (בוטל).

עובדים ציבוריים

113. כשניתן צו לפי החלק הזה על עובד ציבורי, רשאי שר הבטחון לצוות כי יפוטר אותו עובד ממשרתו או כי תעוכב משכרתו, כולה או מקצתה, במשך הזמן שבו עומד הצו בתקפו.